

ČAJ

Pro chvíle pohody

DUBEN 2020

Časopis Autorů Jičínska

Jsem pochybnost, láska, klam
jsem vše, co znám
uvolněná, voda hravá
co chladí i laská.

Jsem mlčení ... ticho ve mně
proudí bezbřehé ...
blízko unáhlení
netrpělivé.

Jsem víra i naděje
život i smrt.

Jsem úsměv
teplé slunce
mé hledání
to jsem já.

Monika EBERLOVÁ

163

Vážení čtenáři,

v dubnovém ČAJi se hostem stal

Literární kroužek při Městské knihovně v Jičíně.

Tak se totiž jmenoval při svém vzniku 24.dubna 1990.

Kroužek se sice přejmenoval a je známější pod názvem **LiS**,
ale to nic nemění na faktu, že letos si připomínáme jeho **30.výročí**.

Za tři desetiletí se stal předmětem zkoumání vědců,

a tak přetiskujeme úryvek z diplomové práce

Aleše Misaře „Literární spolek v Jičíně,“

ve kterém nymburský autor hledá odpovědi na řadu otázek
z činnosti spolku.

Rozhovor poskytla fotografa **Iva Dufková**

(mimochodem moje spolužačka), která uspěla vloni

v soutěži **Czech Nature Foto 2019**.

Přiznává, že : „**Ve fotografování jsem objevila svoji svobodu!**“

Domácí autory zastupuje **Monika Eberlová**

v úvodní básni na titulní straně

a **Ilona Pluhařová** v povídce „**Inspekce**“

nás zavede do Litoměřic.

Snad Vás ČAJ osvěží na těle i na duchu

v době „koronavirusových“ opatření.

Václav

Třicet let je v životě člověka úsek, kdy se dětství nenávratně vzdálilo, ale člověk je plný elánu, prakticky celý aktivní život má před sebou. U literárních spolků se dá říci, že třicet let je věk spíše kmetský. Nakonec málokterý literární spolek přežije své páté narozeniny.

Jičínští literáti v listopadu 2019.

LiS se stal předmětem vědeckého bádání (viz práce Aleše Misaře) a myslím si, že právem. Více než čtyři desítky autorek a autorů psali jeho historii (a vlastně jejich pokračovatelé píší dál).

Listuji sborníky, knížkami autorů spolku, přehrávám CD z našich vystoupení nebo dokonce DVD z našeho literárního pásma „Poetika nad Rýmem“. Mísí se nostalgie, ale i příjemný pocit, že po nás něco zůstane, že badatelé budou mít v čem „šťourat“ a třeba studenti budou naříkat nad maturitní otázkou „Literární spolek v Jičíně, význam, historie a osobnosti spolku“.

Věřím, že mluvím za většinu z nás, ačkoliv občas přišla nějaká ta přehánka, dělali jsme to rádi! A snad ještě nějaký ten pátek dělat budeme.

7. 3. LITERÁRNÍ SPOLEK V JIČÍNĚ

Literární spolek v Jičíně bezesporu patří mezi skupiny se silným důrazem na regionální vazbu. Týká se to především podmínek přijímání členů, jak bude rozvedeno níže. V porovnání s Mělníkem ale u něj shledáváme tuto vazbu ještě silnější – natolik, že je jí podmíněno i přijetí do spolku. Za prvé, Literární spolek v Jičíně (dále jen „LiS“) vznikl až po sametové revoluci. Iniciativa k tomu přišla z městské knihovny v Jičíně. Roli této instituce vyzdvihla vůdčí postava spolku Václav Franc, který v osobním rozhovoru s autorem práce přinesl cenné poznatky o činnosti tohoto uskupení: „Knihovna vše zastřešovala, odpadaly nám problémy s pronájmem i finanční otázky, knihovna zaštitila vydávání sborníků i jejich distribuci, poskytla místo pro naše akce.“¹ Ze spolupráce mohly těžit obě strany, neboť knihovna si od záštity spolku slibovala přírůstky do svého fondu.²

7. 3. 1. Stručná historie spolku a její milníky

Na počátku LiS stála výzva uveřejněná v místním periodiku *Předvoj*. V něm Okresní knihovna v Jičíně svolávala možné zájemce na úvodní schůzku chystaného literárního spolku.³ Vůdčí motivací bylo svěst dohromady ty autory, kteří sice literárně tvoří, ale dosud se neodvážili uveřejnit svou tvorbu. Zpočátku se počítalo především se členy z jičínského okresu. Zakladatelé náplň činnosti, mezi její body patřily: besedy se známými spisovateli, vzájemné předčítání ze svých prací a bezprostřední diskuse nad nimi, spolupráce s místními novinami a s nakladatelstvím Kruh v Hradci Králové a z toho vyplývající publikační možnosti pro členy. Václav Franc připustil, že právě možnost dobrat se společnými silami vydání vlastních textů byla jednou z nejsilnějších motivací pro účast ve spolku.⁴

1

Rozhovor s Václavem Francem proběhl 7. 4. 2017 v Jičíně.

2

Srv.: FRANC, Václav: Otázka pro... Lidmilu Košťálovou, *KOBRA. Kulturní občasník regionálních autorů*, vyd. Městská knihovna v Jičíně, roč. 8, Číslo 5, květen 2007, s. 5.

3

Předvoj 13. 4. 1990, cit. dle FRANC, V.: *Dvacet let literárního spolku v Jičíně 1990-2010*, Jičín 2010, s. Tamtéž, s. 9-10.

4

Rozhovor s Václavem Francem 7. 4. 2017 v Jičíně.

7. 3. 1. 1 Od iniciační schůze k prvnímu almanachu

Výše zmíněná novinová výzva zaznamenala odezvu. Dne 24. dubna 1990 se sešlo v prostorách Okresní knihovny v Jičíně osm zakládajících členů. Jedna ze členek, Vladislava Matějková, zveřejnila v *Předvoji* svou beletrizovanou zprávu o této schůzce:

*„Jsou lidé, kterým jako by život zapálil šůsek literárního saka (...) Jsou mezi nimi ti, které náhle rozčílí přejedený šuplík, a začnou se pít po kvalitách svého psavého ducha. Srdnatější buší na brány redakcí, kde v zásuvkách stolů mnohdy již vyčichají výtvary jejich kolegů. V lepším případě po několika měsících konečně žehlí očima neslané vyjádření s úvodní zaklínací formulí: 'Se zájmem jsme si přečetli...' Adresát není ani dostatečně slovně ztlučen, ani ujištěn o svém talentu. Spokojený je málokdo.“*⁵

Za zmínku stojí, že spolek na svou úvodní schůzku dopisem pozval i talentovaného 17letého debutanta na poli poezie Jaromíra F. Typlta, ten však odmítl z časových důvodů. Ve své korespondenční odpovědi navíc neskrýval skepsi vůči sdružování literátů na regionálním základě: „Stmelená skupina individualit může existovat jen na základě společného zájmu, což se, myslím, ukáže na zakládající schůzce v Jičíně. Proto si myslím, že zakládat úzký literární klub pro literáty bude snaha, která ztroskotá.“⁶ Následně Typlt nabízí vlastní východisko: „Mnohem raději bych viděl vytvoření jakéhosi spolku širších přátel literatury z města i okresu (...), které by se snad podařilo probudit z letargie.“⁷

LiS začal úspěšně naplňovat svůj program činnosti. Zpočátku se dařilo sjednávat besedy s vybranými osobnostmi literatury. Prvním hostem byla spisovatelka a autorka pohádek pro děti Marie Kubátová (16. května 1990), následována šéfredaktorem Kruhu Janem Dvořákem (23. května) a Lenkou Chytilovou (10. dubna 1991). Dvořák byl zřejmě prvním, kdo posoudil texty členů klubu, zároveň se k nim kriticky vyjádřil a udělil rady k dalšímu jejich

5

Předvoj 25. 5. 1990, č. 24/1990, cit. dle FRANC, V.: *Dvacet let literárního spolku v Jičíně 1990-2010*, Jičín 2010, s. Tamtéž, s. 9-10.

6

FRANC, V.: *Dvacet let literárního spolku v Jičíně 1990-2010*, Jičín: Knihovna Václava Čtvrtka, 2010, s. 10.

7

Tamtéž, s. 10.

vývoji. Do let 1990-1991 spadají první publikace textů členů v okresních novinách *Český ráj* (dříve *Předvoj*) a první úspěchy v literárních soutěžích. Na sklonku roku 1991 se podařilo k základní sestavě získat další čtyři členy.

7. 3. 1. 2 První krize i první almanachy

Ve své bilanční knize *Dvacet let literárního spolku* Václav Franc vzpomíná na „mizivou možnost“ seznámit širší veřejnost s tvorbou spolku.⁸ Publikování bylo zatím omezeno na okresní noviny *Český ráj*, zatímco spolek si od počátku vytýčil ctižádostivější cíle. Nespokojenost vyústila v myšlenku na společný almanach, na který ovšem bylo třeba najít finance. Členové navíc postrádali bližší zkušenost s redakční přípravou textů. Nakonec ale našli řešení v podobě převratného kroku.

„Rok 1992 se tak stal rokem práce na almanachu a my jsme přitom zjišťovali, jakou starost obnáší získat dobré texty, opravit je, přepsat, vytisknout a svázat,“ uvádí Franc ve své bilanční knize.⁹ Tehdy se ale podařilo díky štedrosti sponzorů dílo završit a 20. ledna byl almanach *Pod Valdickou branou* slavnostně uveden v jičínském K-klubu. Premiéra však vyvolala jen skromnou odezvu ze strany kritické veřejnosti.

Po menším útlumu aktivit a konání besed roku 1993 spolek povzbudil plán na druhý almanach. Jeho přípravě byl zasvěcen rok 1994 a zaznamenal mimo jiné příspěvky tří nově příchodících členů, nesl název *Kroky a klopýtání* a byl uveden opět v K-klubu 29. března 1995 na večeru spojeném s recitací a hudebním doprovodem. Franc to okomentoval: „Nutno podotknout, že tentokrát s větším ohlasem veřejnosti než při prvním almanachu.“¹⁰ Úkony předcházející vydání almanachu včetně finančních nákladů na něj výmluvně popsal jeden ze zakládajících členů Bohumír Procházka: „Obratným jednáním snažíme se získat od kapitalistů, a též se nám někdy podaří dostat grant.“¹¹

Po uskutečněných besedách s Josefem Híršalem a Terezou Boučkovou se spolek dostal do hluboké krize: k závěru roku 1996 členové cítili, že se smysl spolku vyčerpává, a dokonce zvažovali jeho rozpuštění. Nakonec to nebyla literatura, co spolek udrželo při životě, ale lidský faktor: „Vzpomínám si, že Naďa Baliharová vyslovila rozhodující myšlenku, že i pokud nebudeme psát,

8

Tamtéž, s. 13.

9

Tamtéž.

10

Tamtéž, s. 16.

11

Tamtéž, s. 16.

scházet bychom se měli (...)“ Spolek se tedy nakonec přenesl přes krizi a pokračoval.

Další historie pak budí dojem, že smysl a poslání spolku LIS se zúžily na vydávání nových a nových almanachů a sbírání trofejí na literárních soutěžích. Koncem roku 1997 je představen další almanach – *Mýma očima*. Tento kulturní večer „soukromého křtu“ však navíc nesl cenný důkaz o tom, že se LiS snažil navázat komunikaci s podobně založenými spolky v regionu. Na akci pozvali zástupce umělecké skupiny Trafalgar z Hořic v Podkrkonoší. Jeden z jejích členů Jan Kvasnička o večeru s představením almanachu napsal vzpomínkový článek.¹² Uvedení almanachu zřejmě zaznamenalo ohlas, neboť jej LiS zopakoval ještě na počátku roku 1999 v Nové Pace. V tomto roce přichází další – tentokrát technologický – milník v činnosti skupiny. Jeden ze zakládajících členů Bohumír Procházka začíná vydávat internetové noviny *Prochoroviny*, kde uveřejňuje i tvorbu členů LiS. Členové navštěvují se svým autorským čtení různá města a instituce – čtou v domech seniorů nebo pro nevidomé. Předčítají pověsti u příležitosti festivalu Jičín město pohádky.

V prosinci 1998 dochází na základě úspěchu v soutěži Literární Varnsdorf ke zvláštní události: zástupce LiS Václav Franc přichází díky styčné osobě spolupracovníka spolku Milana Hrabala do přímého styku s Obcí spisovatelů, která svolala do Prahy setkání mladých spisovatelů. Franc takto shrnuje svou účast na akci: „Předsedu Obce Antonína Jelínka jsem při rozmluvě informoval o naší činnosti a domluvili jsme si spolupráci na přípravě besed a další pomoc ze strany Obce spisovatelů.“¹³ Budoucnost měla ukázat, že zůstalo jen u této schůzky, k dalšímu využití vzájemných kontaktů nedošlo. Václav Franc bilancoval první dekádu činnosti takto:

„Za deset let práce v literárním kroužku se nám podařilo dát dohromady partu lidí zajímajících se o literaturu a kulturu obecně, informovat se navzájem o nejrůznějších akcích a soutěžích, příležitostně

12

Tuto vzpomínku autor začíná s poetickou nadsázkou: „Byl krásný jarní podvečer a z Hořic v Podkrkonoší se do nedalekého Jičína vydala delegace uctíváčů Trafalgaru.“ Poté zabíhá i do nečekaných podrobností: „Na stolech hořely svíčky a okolí se bohatilo domácími koláči a jablečným závinem vytvořeným pro tuto příležitost snad s některou z literátek [...] Toho večera se v domáckém prostředí jičínské knihovny dělo umění a zanechalo v nás hluboký dojem.“ In: FRANC, V.: *Dvacet let literárního spolku v Jičíně 1990-2010*, Jičín 2010, s. 21.

13

FRANC, V.: *Dvacet let literárního spolku v Jičíně 1990-2010*, Jičín 2010, s. 22.

vydávat svoje práce (...) řada autorů přešla od svého původního žánru a vyzkoušela si i jinou tvorbu.“¹⁴

Zejména zmínka o vlivu spolku na přechody mezi žánry je výjimečná. Dojde i k vyjádřením sebedůvěry a srovnávání s činnostmi v jiných regionech: „Pro první desetiletí kroužku i jeho další existenci bylo rozhodující, že se v něm scházejí lidé, kteří neztratili důvody a chuť něco dělat společně. Věděli jsme, že to není zdaleka samozřejmost a ne všude mají to štěstí.“ Franc se zmiňuje o jedné literátce z Mostu, která si po setkání s kroužkem postěžovala, že se u nich nic takového neděje. Z toho je patrné, nač klade důraz a co považuje za jádro úspěchu: možnost setkávání lidí, které spojuje společný zájem. Pro Literární spolek v Jičíně byla tedy od počátku určující sociální motivace.

7. 3. 1. 3 *Rozmach spolku a navazování kontaktů*

Roku 2000 dochází k přejmenování z Literárního kroužku na Literární spolek (dále jen LIS). Důvody k přejmenování shledala většina členů v zastaralém znění pojmu „kroužek“, zároveň vyvstala potřeba zvolit jasnější název. Za inspiraci si v tomto ohledu vzali Mělnický Pegas. Většinový názor členů se přiklonil k oficiálnímu názvu *Literární spolek při městské knihovně v Jičíně*. Do členských řad přibýli další čtyři autoři.

Přelom století byl ve znamení příchodu vlny autorů mladší generace a vydání sborníku *Deset literárního kroužku*, který byl zároveň považován za čtvrtý almanach. Večer s křtem proběhl 18. října 2000 v jičínské knihovně.¹⁵ Václav Franc zvyšuje vydavatelskou aktivitu a zakládá edici *Profily*, v níž začíná vydávat tvorbu členů LiS v malém formátu. Motivaci vysvětluje takto: „Zde jsem se snažil těm, kteří více méně nepublikovali, vydat aspoň nějakou brožurku.“ Druhá edice *Dětem* obsahuje vlastní pohádky členů, které předčítali v rámci festivalu Jičín město pohádky. Mimo to závěrem roku 2000 vydává první číslo magazínu *Kobra* („Kulturní občasník regionálních autorů“). Náplň

14

FRANC, V.: *Dvacet let literárního spolku v Jičíně 1990-2010*, Jičín 2010, s. 27.

15

Almanach zaznamenal několik vesměs kladných ohlasů v periodickém tisku. Za zmínku však stojí článek Radovana Sála *Amatérští literáti bilancovali desetileté působení svého kroužku při knihovně* (Noviny Jičínska, 20. 10. 2000), který mělo poznamenat vyřizování osobních sporů pisatele s novým moderátorem večera. Václav Franc na článek reagoval polemikou pod názvem „*O tý kultuře*“ (Noviny Jičínska, 24. 11. 2000).

periodika shrnuje Franc: „Ambicí interního časopisu bylo dokumentovat činnost spolku i aktivity a názory jednotlivých členů, informovat o kulturních akcích (...) a o literárních soutěžích, a zároveň zveřejňovat kratší ukázky z prací členů spolku a hodnocení tvorby.“¹⁶ Franc pokračuje ve vydávání *Kobry* bez nepřetržité až do současnosti.

Václav Franc považuje rok 2001 z hlediska činnosti a popularizace spolku v regionu za velmi úspěšný. Členové spolku jsou jmenováni do porot literárních soutěží nebo na nich sami zaznamenávají ocenění. Rozšiřuje se členská základna a na schůzi v prosinci 2001 se dostavuje rekordních 13 členů.

Nové začíná vycházet zpočátku jako „občasník“ Časopis autorů Jičínska (známý pod zkratkou ČaJ – od srpna 2007 dokonce jako měsíčník). Hlavní redaktor Václav Franc sám vybírá příspěvky z tvorby od autorů, kteří jej zaujmou. Mohou jej i sami oslovit. „Pochopitelně u těch třeba začínajících autorů jsou ukázky horší, ale stává se, že je to jejich vůbec první možnost někde oficiálně publikovat, takže proč jim nedat šanci,“ vysvětluje své postupy Franc.¹⁷ Na tomto místě je třeba podotknout, že takové vědomé rozlišování kvality je u spolku regionálního charakteru ojedinělé. Avšak zároveň tím odhaluje redakční strategii, jež spočívá v benevolenci vůči kvalitativně horším příspěvkům, které redakčním sítím nechá projít. Při takovém přístupu je jisté, že kvantita nad kvalitou v edici literárního spolku bude stále převládat.

S rostoucím ohlasem a počtem členů vyvstaly nové otázky: „Právě v závěru roku [2001] jsme dospěli do situace, kdy se zakládající členové stávají menšinou (...)“ Začaly se přetřásat možnosti změn ve struktuře členské základny, když Václav Franc navrhl dělení členů dle žánrů na básníky a prozaiky nebo dle generačního hlediska na mladší a starší. Rok 2002 se tedy nesl ve znamení diskusí, při kterých samotná literatura ustupovala do pozadí. Zde se projevil i vliv moderních médií, neboť valná část nejbouřlivějších debat v půli onoho roku se odehrávala po e-mailu. Ovládání moderních médií bylo možno využít i pro lepší chod spolku: „Během roku jsme zlepšili informovanost díky většímu napojení členů na internet (...)“¹⁸ Jejich zřejmě

16

FRANC, V.: *Dvacet let literárního spolku v Jičíně 1990-2010*, Jičín 2010, s. 26.

17

Tamtéž, s. 28

18

Tamtéž, s. 31. Seznamování s novými médii se dotýkalo i mobilních telefonů. Václav Franc vzpomíná, že některé schůzky LiS se měnily v instruktáž na téma 'Jak užívat mobilní telefon'. „Jeden z našich mladých členů Lukáš Baborák to nevydržel a se slovy, že tohle už dávno ovládá a že na schůzkách se má řešit

nejvýznamnějším výsledkem byl krok k přísnějšímu řízení činnosti LiS. Jak to shrnul Václav Franc ve vzpomínkové brožuře: „V říjnu [2002] jsme se shodli, že budeme ze schůzek pořizovat zápisy a přistoupíme k větší organizovanosti, aby lidé do spolku nechodili, jak se jim zachce.“¹⁹ S tímto utužením disciplíny nabývá ještě více institucionální povahy. V té souvislosti dojde i k většímu zaměření se na regionální sounáležitost členů, o které bude pojednáno níže.

Dalším milníkem činnosti spolku byl první výjezd do zahraničí. Na podzim roku 2003 Turčianská knižnica sezvala do Martina literární sdružení z celého Slovenska a Jičínský LiS byl přizván. Tři jeho členové dorazili, aby se zde představili s autorským čtením. Pořadatelé symbolicky využili skutečnosti, že Jičín a Martin byla před rokem 1989 družební města. Václav Franc neskrýval překvapení, s kolika talentovanými slovenskými básníky a prozaiky se na akci setkal. Ze Slovenska odvezl řadu kontaktů a pomýšlel na pravidelnou spolupráci se slovenskými autory. Franc také s jistou nadsázkou vyjádřil naději, že literární styky mezi oběma městy budou touto cestou pokračovat: „Třeba proto, aby na Slovensku nezaměňovali Jičín s Novým Jičínem (...), ale především proto, že díky literatuře můžeme mírnit některá politická rozhodnutí, která naše národy sice hranicemi rozdělila, ale neměla by nás rozdělit lidsky.“²⁰

Na otázku, jak se podařilo naděje na intenzivnější spolupráci přes hranice naplnit, skýtá odpověď následující rok 2004, kdy zástupci martinského literárního klubu Mädokýš zavítali na první ročník Jičínského poetického jara.²¹ Této akce zorganizované pod taktovkou LiS se zúčastnilo na 40 autorů včetně hosta z Polska. Byla v podstatě českou obdobou toho, co pořádalo předchozího roku město Martin – hromadné setkání básníků a prozaiků, ať už vystupovali jednotlivě, nebo pod hlavičkou literárních skupin. Svědčí to o snaze LiS aktivně vyhledávat jiné literární spolky a navazovat s nimi kontakty. I proto LiS podruhé míří do Martina na tamější Martinskou poetickou jeseň,

literatura, ztratil o členství zájem a přestal mezi nás chodit,“ podotkl Václav Franc v rozhovoru ze 7. 4. 2017 v Jičíně.

19

Tamtéž.

20

FRANC, V.: *Dvacet let literárního spolku v Jičíně 1990-2010*, Jičín 2010, s. 31.

21

LiS zaznamenal několik pozitivních ohlasů na pobyt ze strany martinských autorů, jež veskrze s nadšením vítali navázanou spolupráci a slibovali si její pokračování. Srv.: FRANC, V.: *Dvacet let literárního spolku v Jičíně 1990-2010*, Jičín 2010, s. 40-42.

kam se později bude v různě početných delegacích vracet každý rok.²² Jičínské poetické jaro zaznamenalo ohlas do takové míry, že se z něj stala akce putovního charakteru, jejíž organizaci si města symbolicky předávala po této ose: Martin (podzim 2004), Domažlice (jaro 2005 a 2006) a opět Martin (podzim 2005 a 2006) a smyčka se uzavřela Jičínským poetickým jarem v roce 2007 (další ročníky proběhly v letech 2010 a 2013). Tento festival zůstává vedle Řehečské slepice nejvýznamnějším organizačním počinem LiS.

7. 3. 2 Fenomén: literární soutěž „Řehečská slepice“

K nejvýraznějším počínům, které se zrodily v tvůrčí líně spolku, patří bezesporu literární soutěž humoru „Řehečská slepice“. Je příkladem soutěže, které se podařilo dostat do širšího povědomí v literárních kruzích a veřejnosti.²³ Tematická soutěž je na naší scéně jedinečnou v tom, že staví na mystifikaci, již mají zúčastnění autoři za úkol rozvíjet.

Hlavním tématem je skutečná Řeheč jako část obce Úlibice poblíž Jičína. Protože čítá pouhých 20 domů a 30 obyvatel, zaujala pozornost literátů z LiS, takže se ji rozhodli za pomoci mystifikací učinit výjimečnou na mapě České republiky a proslavit ji. Václav Franc zde přiznal inspiraci fenoménem Járy Cimrmana. Z diskuzí členů spolku vzešly fiktivní postavy občanů Řehče. Úkolem soutěžících je již pouze navazovat a mystifikaci vlastními literárními prostředky rozvíjet.²⁴ Vyhlášení se koná každý rok v dubnu v Knihovně

22

Tato jičínská akce umožnila i přetavení čistě literárních styků do osobní roviny. Člen LiS Pavel Herbrych mezi slovenskými hosty seznámil s autorkou Zuzanu Vnučákovou, svou budoucí ženou, která jej téhož roku na podzim motivovala k podzimní cestě do Martina na Poetickou jeseň. Byl tehdy jediným zástupcem LiS na slovenském festivalu.

23

Např. „Řehečské kvarteto“, které původně vzniklo za účelem hudebních vstup, začalo postupně koncertovat i mimo rámec soutěže, vyrazet na zájezdy a turné apod.

24

V Řehči tak „pobývají“ např.: Ferdinand Krasavec – starosta. Antonín Lepač – mistr světa v plácání much. Hans Sykora – bojovník za výstavbu atomové elektrárny v Řehči a antiekologický aktivista. Herečka Marilyn Skořápková. Mystifikace dosáhla takového stupně, že jí někteří občané uvěřili. Např. po vyhlášení fiktivního konání olympijských her v Řehči se Václav Franc dočkal telefonátů od znepokojených obyvatel Řehče (Rozhovor s Václavem Francem. Jičín, 7. 4. 2017).

Václava Čtvrtka (od roku 2004), provází je vydání sborníku vítězných prací a v rámci dramatických vstupů se na něj dostávají i fiktivní řehečské postavy v kostýmech. S počtem ročníků rostl i počet přihlášených autorů z různých částí republiky a číslo se v posledních letech ustálilo zhruba na třiceti soutěžících.

K soutěži se pojí další aktivity. Například vycházejí i recesivně pojaté *Řehečské noviny*. Soutěž je otevřena všem autorům bez rozdílu věku a dělí se na tři kategorie: první zahrnuje práce týkající se Řehče, druhá poezie na volné téma a třetí próza na volné téma. V první kategorii je téma každoročně zadáno pořadateli. Ti však mohou vyhlásit téma i pro druhou a třetí kategorii.²⁵ Každoročně je udělována i zvláštní Cena řehečského čtenáře a Řehečské kuře pro nejlepšího autora do 15 let. Práce hodnotí tři porotci vedení od prvního ročníku předsedkyní Evou Jechovou a pro každou kategorii jeden odborný poradce.

Zajímavostí je, jak často nejsou při vyhlášení některé příčky vůbec obsazovány. Naskytla se otázka, zda to svědčilo o upadající kvalitě zaslaných příspěvků nebo přísném měřítku poroty. To může znít překvapivě, vezmeme-li v potaz benevolenci vůči kvalitě při přijímání textů do periodik. Například v roce 2007 nebyla ani za prózu, ani za poezii udělena 1. až 3. místa, ocenění se omezila pouze na čestná uznání. Ale nakonec došlo ke zmírnění nároků na kvalitu. Úskalí práce poroty Franc komentuje:

*„V počátcích jsme byli možná až zbytečně přísní. Právě v kritickém roce 2007 jsme si řekli, že musíme být vstřícnější. Vypadalo by divně, kdyby na stupních stál sám třeba jen člověk na třetí příčce. Faktem je, že nyní jsme hodnější. Jestliže jsme letos v jedné kategorii první místo neudělili, je to spíše tím, že se porota nedohodla. Obecně hlavně v poezii je problém, jestli upřednostnit říkánku, sice vtípnou, ale říkánku nebo ocenit poezii, ale kde zase toho humoru moc není.“*²⁶

7. 3. 3 Hierarchie ve spolku a podmínky členství

Spolek nemá sice oficiálního vedoucího, ale opírá se o princip přirozené autority, již ostatní považují za nevyhlášenou hlavu spolku. Do první krize roku 1999 tuto úlohu plnil Bohumír Procházka. Poté se vedoucí úloha přesunula k iniciativnímu Václavu Francovi, který je dodnes vnímán jako přední zástupce spolku a kontaktní osoba. „Nebyl jsem žádný diktátor, spíše to na mě padlo,

25

Např. v roce 2005 měli účastníci obesílat soutěž pracemi na téma „První meziplanetární setkání obyvatel Řehče s Mart'anem“, rok 2010 byl zasvěcen kutilství a pěstitelství apod.

26

Rozhovor s Václavem Francem, Jičín, 7. 4. 2017.

čekalo se to ode mne, nejsem bůhvíjaký organizátor,“ dodával k tomu Franc.²⁷ Postupem času jej v roli vedoucího spolku začaly respektovat i další osobnosti mezi literáty a do současnosti – i v době přerušení činnosti spolku – je považován za vůdčí organizační postavu literárního ruchu na Jičínsku.²⁸

Podmínky pro přijetí do LiS nejsou nikterak náročné. Případnému zájemci postačí zúčastnit se vyhlédnuté schůzky a přinést ukázky z vlastní literární tvorby. Přijetí závisí na konsenzu přítomných. V posledních letech se ovšem při výběru nových členů začalo více uplatňovat regionální hledisko. Protože se spolek velmi spoléhá na osobní setkávání členů na pravidelných schůzkách a událostech, ztrácí zájem o tzv. „dálkové“ členy, jak dokládá Václav Franc: „Nechtěl jsem příliš o pouhé korespondenční členy, chtěl jsem, aby si spolek zachoval regionální ráz. Jsem toho názoru, že členství na dálku nemá smysl.“²⁹ V závěrečném roce působení spolku 2015 čítal 15 členů s převahou seniorů. Franc to komentoval: „Chybí nám mladá krev. Náš věkový průměr odhaduji na 50 let. Je tu evidentně generační problém, mladí mají vlastní měřítko pro literární sdružování,“ komentoval to Franc.³⁰

7. 3. 4 Shrnutí činnosti Literárního spolku v Jičíně

Při zpětné bilanci můžeme u Literárního spolku v Jičíně určit několik výrazných rysů: 1) silná vazba na místo, region. 2) Široce rozvětvené interní i externí aktivity. 3) Poměrně početná, ale stárnoucí členská základna. 4) Edice sborníků a vydávání prací členů. 5) hlavou spolku je osobnost požívající přirozené autority všech zúčastněných.

Jsou to rysy, v nichž se do velké míry shoduje s mělnickým klubem Pegas, a je pravděpodobné, že se jimi budou vyznačovat i jiné spolky v ČR. LIS působil celkem po 25 let, za kterých se v něm vystříдалo 42 členů. Nejdéle působícími – v podstatě po celou dobu existence spolku – byli od roku 1991 Václav Franc, Bohumír Procházka, Zlata Zákoutská a Dana Beranová.

LiS přerušil svou činnost roku 2015: „Spolek usnul a je ve stavu

27

Rozhovor s Václavem Francem, Jičín, 7. 4. 2017.

28

Např. Milan Hrabal z Obce spisovatelů už jej ve své zprávě o Poetickém jaru nazývá „vůdčí osobnost spolku“. Viz HRABAL, Milan: Jičínské poetické jaro. *Dokořán*. Bulletin Obce spisovatelů, č. 42, červen 2007.

29

Rozhovor s Václavem Francem se uskutečnil dne 7. dubna 2017 v Jičíně.

30

Rozhovor s Václavem Francem se uskutečnil dne 7. dubna 2017 v Jičíně.

hibernace,“ upřesnil Franc.³¹ Jakýmsi výhonkem tradice a pokračovatelem je trio „DIV“ – Dana Beranová, Ilona Pluhařová a Václav Franc. Ti pokračují v osobních schůzkách a podílejí se na vydavatelských aktivitách a organizaci soutěže Řehečská slepice.

Aleš Misař (*1984 v Nymburce)

Vystudoval germanistiku na UJEP v Ústí nad Labem a dějiny literární kultury na Univerzitě Pardubice. Působí jako lektor českého jazyka a korektor v Lidových novinách. Věnuje se poezii, jejímu překladu, příležitostně tvorbě povídkové, recenzím a esejům (cyklus Básně dlouhé a slavné pro čtvrtletník H_luze). Dále publikoval v časopisech Psi víno, Tvar nebo Partonyma či na webu iliteratura.cz. V roce 2004 vydal první

básnickou sbírku Neštěstí v lásce, štěstí v poezii, následovaly další tři tituly. Nejnovější sbírka Na dně rozednění byla vydána čerstvě v březnu 2018. Jeho zatím stěžejním počinem v překladech poezie je převod cyklu Sonety Orfeovi od německého lyrika R. M. Rilkeho, který vyšel v Literárním salonu roku 2013. K vydání je připraven překlad básně Zpustlá zem od T. S. Eliota. V současnosti pracuje poněkud v kontrastu na překladu knihy Die Kinder der verlorenen Gesellschaft mladé německé básnířky Safyie Can (* 1977) a zároveň na vybraném díle staršího lyrika, rodáka z německého Slezska, Josepha von Eichendorffa (1788-1857). V poezii klade důraz na rytmus a rým, je hledačem vláken písně ve verších a věří, že je ještě lze napínat, hrát na ně, rozvíjet je, ale nepřetáhnout.

„Ve fotografování jsem objevila svoji svobodu!“

ROZHOVOR – IVA DUFKOVÁ

S Ivou Dufkovou, tenkrát ještě Polákovou, jsem chodil do úlibické jednotřídky. Potom jsme se vydali každý jinou cestou. Iva vystudovala Střední zahradnickou technickou školu a doplňkové

pedagogické studium na Karlově univerzitě v Praze. Působila jako učitelka odborných předmětů a praxe na zahradnické škole v Kopidlně, poté jako zahradní architektka, v současnosti je vychovatelkou v domově mládeže v Jičíně. Žije v obci Stav u Nové Paky.

Sešli jsme se po letech v zubní ordinaci a k mému překvapení jsem zjistil, že Iva je úspěšná fotografka. Amatérskému focení se věnuje přibližně šest let. Ale již dosáhla celou řadu úspěchů, k těm největším patří dvě nominace na soutěži Czech Nature Photo 2019.

A tak jsem Ivu požádal o rozhovor.

Václave děkuji. Je to pro mě čest a děkuji za tuto příležitost.

- Ivo, fotila jsi v dětství? Nebo kdy tě ten tvůj koníček prvně oslovil? A jaké byly tvoje fotografické začátky?

Ne, v dětství jsem nefotila a ani mě to nenapadlo. Sice jsme měli v rodině fotoaparát, ale na ten jsem nesměla sahat, aby se nerozbil. Vlastně se v naší rodině fotilo velmi vzácně, asi nebyl čas a já sama mám z dětství jen hrstku fotografií.

K focení mě přivedl jiný koníček a to zahradní architektura. Dárek od mého muže, malý kompakt, abych mohla zaznamenávat proměny naší zahrady, mi změnil život. A pár studentů z internátu, když viděli nějaké moje fotografie, mě začali přesvědčovat, že bych se focení měla více věnovat. Hodně mi pomohli, poradili mi, jaké programy používat na úpravu fotografií atd. Vlastně ti moji kluci mohou za mnohé...za následnou výměnu foto-techniky, za to, že jsem na sobě začala makat. Patří jim velký dík.

- S jakým fotoaparátem jsi začínala? Jaký používáš dnes?

Technika. Ano, to je téma: „Čím fotíš?“. V dnešní době je technika na takové výši, že je asi jedno, pro jakou značku se člověk rozhodne. Jak jsem se už zmínila, začínala jsem malým kompaktem, pak díky studentům přešla k zrcadlovce Nikon a nyní fotím bezzrcadlem značky Fuji. A proč já se rozhodla pro Fuji? Úplnou náhodou a vůbec ne zkoumáním nějakých parametrů. Jeden člověk o této značce psal s takovým zaujetím, že mě zaujalo jeho nadšení. A mé rozhodnutí bylo správné. Fuji komunitu, spíše už rodinu, mám moc ráda. To zázemí, jistota.

Výbavu Nikon jsem darovala mamince jednoho svého studenta z internátu. Měla nějaké problémy a mě těší, že jsem snad pomohla.

- Tvůj fotoarchiv je značně rozsáhlý, viděl jsem jen malou část. Kolik máš ve své evidenci snímků a co je nejčastějším objektem tvého fotografování?

Václave, kolik snímků mám na discích, vůbec netuším. A ani se mi to raději nechce zjišťovat, protože vím, jak nutně potřebuju tento počet zredukovat, abych nemusela kupovat další externí disk.

A co je mým nejčastějším objektem ve fotografování? To je těžká otázka, protože já se vlastně velmi snažím a zakládám si na tom, abych nebyla zaškatulkována. Teď mám období, kdy nejvíc fotím zvířata. Taky mě baví fotit děti. A čas od času si i schválně „naordinuju“ focení, z kterého mám ostych a v kterém si nejsem jistá, jako například focení aktů. Nechci zůstat na jednom místě, chci zkoušet nové věci a posouvat hranice nejen ve focení, ale také mého nesebevědomí a ostychu. Dá se říci, že mi je fot'ák terapeutem.

- Co na tvůj koníček říká manžel? Jak si užívá situaci, kdy občas musí vystupovat jako „model“?

Můj zlatý manžel mě velmi podporuje a má se mnou nesmírnou trpělivost. Neskutečně mi pomáhá s IT technikou. A že to se mnou nemá jednoduché. Jakmile mi něco nefunguje, hrouť se mi svět. Děkuji mu za mnoho a bez něj by moje focení zřejmě skončilo hned v začátcích.

A jako „model“ je samozřejmě úžasný!

- Jaké byly tvoje první fotografické úspěchy na soutěžích?

Václave, u slova úspěchy se dost „ošívám“.

Odebírám časopis FotoVideo, v kterém probíhá, myslím, už 20. ročník soutěže „Fotograf roku“. Fotografie vkládá velmi mnoho fotografií a vybírá se z velkého počtu snímků. Takže mým velkým snem bylo vůbec někdy nějak uspět a na nějaká umístění na předních příčkách jsem ani nepomýšlela. Ale sny se mohou stát skutečností. Ano, zadařilo se mi několikrát v této soutěži a moc to pro mě znamená. Asi není důležité, v kterém tématu jsem získala první, druhé nebo třetí místo. Jednou dokonce všechna tři místa, to ještě nikdo nepřekonal. Ale v celkovém pořadí v loňském roce jsem skončila na třetím místě.

- Asi nejčastějším objektem tvého zájmu je příroda, svět zvířat. Proč právě tato oblast?

No, asi proto, že žiju v přírodě. Mám to štěstí.

A také možná i proto, že mě živí práce s lidmi a úťky do přírody jsou pro mě velmi terapeutické.

Focení zvířat je pro mě asi opravdu nejvíc. Pokouším se zachytit aspoň mžik z jejich života. Učím se od nich. Je mi s nimi strašně dobře a focení je spíš vedlejší produkt. Na prvním místě je zážitek.

- Zaujali mě i tvoje miniaturní snímky např. mravenců, ale i jiných živočichů. Nakonec u jednoho snímku, kdy jsem se domníval, že jsi vyfotila mravence a jablko, jsi mě vyvedla z omylu, nebylo to jablko, ale třešeň. Jak tě napadlo zachytit miniaturizaci přírody? Jak je složité vyfotit takové situace? A kolik času a snímků musí člověk udělat, aby byl spokojen s jednou fotografií?

K makro fotografii a tudíž k focení mravenců jsem se dostala naprostou náhodou. Kupovala jsem si objektiv Fujinon 90/2 a k němu dostala od Fuji komunity dárek, takovou dioptrickou čočku (HOYA HMC Close-Up Lens +3 62mm). A tento zázrak mi rok ležel v šuplíku, než jsem ho poprvé vyzkoušela. Takže vlastně na makrofotografii nemám nějaké profi

vybavení. Ale jsem nadšená z této čočky a nic jiného bych nechtěla. A s tím i souvisí počet nepovedených snímků, a že jich opravdu je. Fotky jsou někdy doslova „vydřené“. Často jsem byla velmi zklamaná, že se mi nedaří. Držím se svým pravidlem: „Když z focení mám jednu dobrou fotku, je to supr a když ne, tak se přece nic neděje.“ Nejde o život. Občas si to připomenu, zklidním se a najednou to jde.

- Tvůj zatím největší úspěch je ocenění v soutěži Czech Nature Photo 2019. V jaké konkurenci jsi uspěla a o jaké snímky se jednalo?

Mezinárodní porota soutěže Czech Nature Photo vybírala z 2259 přihlášených fotografií. Fotografie poslalo 244 fotografek a fotografů z České republiky a ze Slovenska. V kategorii bezobratlých jsem získala druhé a třetí místo za fotografie „Ztracen v hortenzii“ a „Spirálka v protisvětle“. Velmi si tohoto umístění vážím.

- Jakých snímků si ty osobně nejvíc ceníš? Šnečků, čuníků nebo mravenců?

Tak na tuto otázku sama neznám odpověď.

Mravenci mě fascinují, naprosto mě polapili. Všim. Chci si o nich nastudovat co nejvíce. Mám pocit, že po desítkách hodin ležení u nich si na mě zvykli a tolerují mě. Začala jsem si o nich shánět informace, zajímají a fascinují mě neustále. Snažím se proniknout do jejich světa, nebýt jen u nich, ale být s nimi. Jsou chvíle, kdy mám pocit, že mi pootvírají dveře svého života. Jsou tak vynalézaví, chytrí, nekompromisní a velmi, velmi zranitelní. Mravence fotím při každé možné příležitosti. A i když zrovna nevznikne kvalitní fotografie, vždy mi to přinese něco nového do mé mravenčí skládky. Myslím a i doufám, že mě s nimi čeká ještě dlouhá cesta.

Čuníky miluju. Žijí v menší oboře poblíž, jsou to kříženci divokých a asi těch vietnamských. Na intru, kde pracuju je už zvykem, že studenti dávají přebytky jídla do vyhrazených nádob a já jim to každý den nosím. Zažívám okamžiky štěstí, když slyším jejich mlaskání a těší mě i pocit, že potraviny nekončí v popelnicích. Fotografie jsou vlastně vedlejší produkt. Často publikuju série fotek, v kterých je nějaký děj, příběh, něco z nich. Nebaví mě prázdné fotky roztomilých zvířátek.

A šnečci? S těmi se nejméně umím dorozumět. To ale není jejich chyba. Fascinují mě svojí krásou, spirálkou. Ale jednou snad porozumím jejich řeči.

Václave, já ale ráda fotím jakákoli zvířata. A kdybych měla vypíchnout fotky, kterých si hodně cením, tak bych ráda zmínila fotografie z dvoj-

porodu u huculských koní, kde došlo k několika zajímavým, až dramatickým situacím. Velmi mě těší, že tyto fotografie slouží k výuce na Vysoké škole zemědělské.

Ano koně, to je kapitola. Ráda je fotím v pohybu.

- Má na tvoji tvorbu vliv i to, že žiješ na malé vesničce, kde je příroda všudypřítomná?

Určitě ano. A nefotím pouze faunu. Ráda vyrazím za vesnici, toulám se. Miluju samotu, ticho.

A někdy si nějakou fotografii vysloveně „vyšlapu“. (Viz. foto?)

- Když jsem viděl tvoje fotografie, hned mě napadlo, že by se hodily k poezii. Nakonec možná brzy budu právě svoji chystanou sbírku poezie obohacovat tvými snímky. Nepřipadáš si jako básnířka, která místo slov používá obrazy?

Velmi si cením a vážím si toho, že moje fotografie budou doplňovat tvoji poezii. Kde by mě toto napadlo. Tento sen jsem se nikdy neodvážila snít.

Bylo by troufalé pomyslet na slovo básnířka.

Václave, kéž bych jednou byla jako básnířka, která místo slov používá obrazy. Čeká mě ještě dlouhá cesta a třeba to ani nedopadne. Ale nevadí mi to. Jsem vděčná za tu šanci.

- Pro mne jsou tvoje snímky inspirativní, dokonce si myslím, že na některé se pokusím napsat báseň. Neměla jsi někdy potřebu k těm snímkům doplnit i svoje pocity nebo si myslíš, že slov není třeba, že fotografie, pokud je dobrá, musí mluvit sama za sebe?

V úplných začátcích mě velmi bavila fotografika a vytvářela si sny, fantazie, myšlenky, bolístky. Vyprávěla si a velmi dlouho pouze do šuplíku. Trvalo, než jsem se odvážila jít s těmito věcmi ven. Možná se k tomuto žánru ještě někdy vrátím, bavilo mě to. Je fascinující, když člověk může pustit uzdu fantazie. A tak mě napadá, že právě k některým tvým básním bych mohla zkusit foto-vyprávět. Byla by to výzva.

Pokud je fotografie dobrá, slov netřeba. Pokud není dobrá, tak ani slova ji nezachrání.

Priznávám ale, že občas k fotografii ráda přidám nějakou myšlenku zformulovanou do písmenek. Jednou mi jeden fotograf, kterého si velmi vážím, napsal, že mnou zvolený název, fotografii povýšil o stupeň výš. Někdy se může stát opak. Záleží.

Na tvoji otázku asi nedokážu jednoznačně odpovědět.

- Jsme literární časopis, takže se nabízí otázka, jaká jsi čtenářka? Případně co nejraději čteš a jaké knihy bys našim čtenářům doporučila?

Jejda, čtenářka jsem bývala. Četla jsem ráda a myslím si, že hodně, hlavně romány. Však mám sestřičku knihovnici v Nové Pace.

Situace je teď, ale jiná. Mám velmi mnoho nádherných knih s fotografickou tematikou a na většinu z nich se stále pouze těším. Ten čas.

- Zabrousím i na tvoje současné zaměstnání. Pracuješ jako vychovatelka v domově mládeže. Jak moc je dnešní generace mladých jiná, než jsme byli my? Nezávidíš jim tak trochu jejich současné možnosti?

V žádném případě nezávidím. Jsem šťastná, že mohu být mezi mladými, často inspirujícími lidmi. Jasně, občas je to náročné...vzpomeňme na studentská léta.

Baví mě moje práce a snažím se na kluky působit hlavně vlastním příkladem. Nikdy není pozdě začít dělat cokoli. Dnes je tak snadné dostat se k informacím o čemkoli. Vše o teorii focení, programech jsem si nastudovala sama a ráda jim, co umím, předávám ve fotokroužku.

Nejde, ale jen o focení. Minulý rok jsem se „zakousla“ do plavání a podle internetu se naučila konečně plavat kraula. Mám pocit, že mi kluci fandí a věřím, že jsem mnohé inspirovala. Nesčetněkrát jsme na vychovatelně teoreticky plavali, fotili, probírali různá témata. Je to moc fajn.

A dnešní generace není vůbec jiná, jiná je jen doba. Ano, žijí, využívají jinak svůj čas, ale proto, že mají tu možnost. A někdy je náročné a vlastně už nemožné s nimi držet krok.

- Proč fotíš? Čím je pro tebe fotografování?

Když fotím, tak jsem. Proč fotím? Protože můžu. Nemusím. Svoboda. Ve fotografování jsem objevila svoji svobodu. Snažím se fotit, co jsem ještě nefotila, a tudíž zažívám věci, které jsem ještě nezažila. Focení mě neživí. Focení mě baví, naplňuje, obohacuje, ale i frustruje. Jsem buď nahoře, nebo dole. Buď šťastná, nebo nešťastná. Nemám žádný cíl. Jen hledám, zažívám, užívám si a i trpím. To jsem já.

- Máš nějaké další cíle? Například samostatnou výstavu fotografií?

Cíle... ráda bych se nezastavila, nezůstala na jednom místě. Chci se stále učit a zkoušet nové věci. Posouvat hranici někam dál a stále dál. Stejně už jsem lapena a z foto světa se už nikdy nedostanu.

Výstavu, jednu malou jsem měla, v Lomnici nad Popelkou. Je to už dávno a byl to krásný zážitek.

Nedávno jsem odročila nabídku od Fuji komunity vystavovat v Praze v prostorách pasáže prodejny Fuji foto. Nejsem na toto rozhodnutí zrovna pyšná. Chce to, ale svůj čas, kterého se mi teď nedostává. Tak snad jednou.

- Možná že jedním z dalších úspěchů je fakt, že tvoje fotografie zdobí knížku povídek současných autorek a autorů „Jablko nepadá daleko od stromu.“ Napadá mě závěrečná otázka: Mělo tvoje fotografování nějaký rodinný základ? A neovlivnila jsi svoje děti k umělecké tvorbě? Nebo se jen tvoje jablko zakutálelo trochu dál od rodného stromu?

Na tuto knihu se tak těším. A děkuji, jsem moc ráda, že tě zaujala právě moje fotografie.

Ano, moje fotografování má určitě rodinný základ. Bez rodiny bych nebyla nikde.

A zda jsem neovlivnila svoje děti? Myslím, že se ovlivňujeme navzájem.

Jsem velmi pyšná na své děti. Moc mi záleží na jejich úsudku, jejich podpora je pro mě hnacím motorem.

A ať moje děti vyrůstaly na stejných kořenech a byl na ně používán stejný „výchovný řez“ (když použiju ovocnářskou terminologii), tak každé dítě je naprosto jiné. Ale hotové, zralé a dokonalé. A i když se dávno zakutálely, těší mě, že se vrací.

Trochu jsem se vykroutila z tvé otázky a vlastně neodpověděla. A to nejsem politik.

Děkuji ti za spolupráci. A těším se na další.

Václav

Já děkuji. Potěšilo mě povídání s tebou. V zubní ordinaci se většinou nedostanu ke slovu a jen ti přikývnu.

Iva

Ilona PLUHAŘOVÁ

INSPEKCE

„Máte dlouhou chvíli, drahý příteli?“

„Ach ano, můj pane, mám. A tím více, čím více jste zahloubán do nějakých veršovánek, nebo co ráčíte mít v ruce.“

„Určitě víte, oč jde, milý Bušku, nalézám to znovu a znovu v nebeské poště.“

„Romance o Karlu IV., urozený pane?“

„Tak jest, Bušku, jakýsi Neruda píše o nás dvou.“

„Ach, vznešený císaři, to byly časy! Jak rád bych zase víno ku půnřebí tisk.“

„Pročpak ne, příteli, dnes mám přec narozeniny. A jedenkrát za rok, v době svého narození, smím vykonat inspekci po své zemi české a moravské.“

„Ach ano, pane, ano! Kde uděláme tu, tu inspekci?“

„V Litoměřicích, můj milý komorníku. Onehdáž věnoval jsem vrch Radobýl tomuto úchvatnému městu. Přesvědčíme se, zda radní dodnes plní slib, jež mi dali.“

„Už běžím, pane, přímo pádím, aby svatý Petr otevřel nebeskou bránu.“

A tak se ti dva snášejí po vlahém květnovém větru k zemi jako dvě chmýrka pampelišky.

„Mírové náměstí, můj císaři,“ zapisuje královský komorník.

„Tak tak,“ pokyvuje Karel IV., „zde byl jistě uzavřen nějaký mír. To se mi líbí. S tím jsem spokojen.“

„Ale zajímá nás přec víno,“ popohání vladaře jeho nejbližší důvěrník.

Jak rád by již mácel svůj zub a pysk v plném poháru!

„Hledejme tedy,“ souhlasí císař a oba se vydávají dále do města.

„Ulice Borůvková,“ předčítá Bušek na jednom z nároží, když křížem krážem prošli téměř celé královské město litoměřické, „Jahodová, Broskvová, Višňová, Meruňková, propána,“ děsí se žíznlivý komorník, „znovu Višňová, ó, Bože, stále žádné víno. Snad ho Litoměřičtí nelisují z broskví nebo z jahod! Ó hrůza! To ne!“

„Pod Vinicí,“ praví císař důstojně, když popojdou o kousek dál.

„Hmmm,“ zalomcuje Buškovým břichem divoká žízeň, „už tam

budeme. Určitě! Co chvíli!“

„Vinotéka?“ ukazuje císař na jednu z cedulí.

„To nebude ono, drahý pane,“ namítne na smrt vyprahlý Bušek,

„když zde víno téká, může to znamenat, že dnes zrovna neteče.“

„Vinný sklep,“ nalézají konečně hodnověrný vinný zdroj, a jelikož si duchové nemusí lámat hlavu s odemykáním, s nadšením se hrnou dovnitř.

„Nuž, dej sem zlaté číše, páže,“ zopakuje císař slova toho hejska Nerudy, jenž se opovážil propírat před národem panovníkovu vášeň,

„jsem zvědav, čím dnes Litoměřičtí prolévají své hrdlo. Ach,“ sepne své ruce, „takový ryzlink rýnský, kdyby byl, či muškatek...“

„Ru-land-ské bí-lé,“ přeslabikuje pan Bušek divná písmena na první lahvi.

„Ááách,“ užívají si slastné doušky a několik lahví vinného moku mizí v jejich útrobach.

„Přineste brk a čistý list, můj komorníku,“ nařizuje císař, když konečně uhasili žízeň, „napíšu Litoměřickým o naší inspekci.“

A následujícího dne se na monitorech litoměřických zastupitelů města objevuje následující zpráva:

„Drazí radní litoměřičtí, poctiví a ušlechtilí poddaní moji!

Ráčili jsme s váženým panem Buškem z Velhartic vykonati kontrolu města Litoměřic, nutno podotknouti, s velikým uspokojením následným.

Město je v jádru čisté, domy na náměstí opravené, Dómský pahorek k oslavě Boží náležitě opečovávaný a k velebení Páně důstojný. Révu vinnou shledali jsme dostatečně zaopatřenou a slibující letošní úrodu hojnou, čímžto Vám, drazí páni radní i ostatní poddaní litoměřičtí, vyslovuji své uznání.

Avšak jednu výtku svou ke sluchu Litoměřiců vysílám. Ten zpustlý pranýř u radnice volá po vyspravení, kde nebudí respekt místo toto, tam dobrá budoucnost nikdyž není.

Z Boží vůle Váš císař, král český a markrabě moravský
Karel, v pořadí to čtvrtý“

Foto Iva Dufková:

„Mravenci mě fascinují, naprosto mě polapili. Všim. Chci si o nich nastudovat co nejvíce. Mám pocit, že po desítkách hodin ležení u nich si na mě zvykli a tolerují mě. Začala jsem si o nich shánět informace, zajímají a fascinují mě neustále. Snažím se proniknout do jejich světa, nebýt jen u nich, ale být s nimi. Jsou chvilky, kdy mám pocit, že mi pootvírají dveře svého života. Jsou tak vynalézaví, chytří, nekompromisní a velmi, velmi zranitelní. Mravence fotím při každé možné příležitosti. A i když zrovna nevznikne kvalitní fotografie, vždy mi to přinese něco nového do mé mravenčí skládanky. Myslím a i doufám, že mě s nimi čeká ještě dlouhá cesta.“

ČAJ pro chvíle pohody

č.163, duben 2020, ročník XIX

Vydáno 5. dubna 2020 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!